

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: gabriela.samanova@soc.cas.cz

Názory na dostupnost a financování vysokoškolského vzdělání

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2004, v04-11</i>
Otázky:	<i>OR.55</i>
Termín terénního šetření:	<i>8. – 15. 11. 2004</i>
Počet respondentů:	<i>1027</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>29. 12. 2004</i>
Zpracovala:	<i>Gabriela Šamanová</i>

V rámci listopadového šetření CVVM měli respondenti vyjádřit svůj souhlas resp. nesouhlas s několika výroky týkajícími se českého vysokého školství.¹ Naprostá většina oslovených občanů (93 %) se shodla v tom, že kvalitní vysokoškolské vzdělání je investice, která přináší užitek jak jednotlivci tak celé společnosti. V proporcích odpovědí u výroků týkajících se školného na vysokých školách, můžeme vyzorovat jistý rozpor. Přesto, že se téměř dvě třetiny respondentů domnívají, že školné na vysokých školách (s možností půjčky) by umožnilo studovat většímu počtu lidí, kteří o studium stojí, shodně dvě třetiny dotázaných souhlasí s tím, že by stát měl zajistit bezplatné vysokoškolské vzdělání všem, kteří o něj projeví zájem. Zdá se, že část respondentů nemá v otázce financování vysokých škol zcela jasno. Bezmála polovina dotázaných se navíc domnívá, že stát by měl přispívat na vzdělání studentům soukromých vysokých škol stejně jako v případě státních vysokých škol. Opět polovina respondentů vyjádřila souhlas s tím, že vysokoškolské vzdělání by nemělo být úplně zadarmo a tři čtvrtiny účastníků výzkumu soudí, že stát by měl v získávání vysokoškolského vzdělání finančně pomáhat jen těm, kteří to opravdu potřebují. Další soubor výroků se týkal přijímacího řízení na vysoké školy. Více než polovina dotázaných podpořila souhlasem výrok, že přijímací zkoušky na vysoké školy umožňují

¹ Znění otázky: Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky o vysokých školách? a) Stát by měl zajistit bezplatné vysokoškolské vzdělání všem, kteří o něj projeví zájem. b) Kvalitní vysokoškolské vzdělání je třeba chápat jako investici, která přináší užitek jednotlivci i společnosti. c) Studium na vysoké škole by nemělo být úplně zadarmo. d) Stát by měl v získávání vysokoškolského vzdělání finančně pomáhat jen těm, kteří to opravdu potřebují. e) Stát by měl přispívat na vzdělání studentům soukromých vysokých škol stejně jako v případě státních vysokých škol. f) Bez známostí a protekce se mladý člověk u nás na vysokou školu nedostane. g) Přijímací zkoušky na vysoké školy umožňují vybírat uchazeče skutečně podle toho, jaké mají předpoklady pro studium. h) Přijímací zkoušky na vysoké školy by se měly zrušit. i) Školné na vysokých školách s možností půjčky by umožnilo studovat většímu počtu mladých lidí, kteří o studium stojí. j) Na soukromé vysoké školy se většinou hlásí ti, kteří nebyli přijati na státní vysoké školy.

vybírat uchazeče skutečně podle toho, jaké mají předpoklady pro studium. Na druhé straně však 42 % respondentů míní, že bez známostí a protekce se člověk u nás na vysokou školu nedostane. Dotázaní, kteří vyjádřili názor, že by se přijímací zkoušky na vysoké školy měly zrušit, jsou oproti jejich zastáncům v menšině (27 % ku 63 %). Konečně 58 % respondentů si myslí, že na soukromé vysoké školy se většinou hlásí ti, kteří nebyli přijati na státní vysoké školy.

Tabulka 1:

	rozhodně souhlasí	spíše souhlasí	spíše nesouhlasí	rozhodně nesouhlasí	+/- (zaokr.)
Kvalitní vysokoškolské vzdělání je třeba chápat jako investici, která přináší užitek jednotlivci i společnosti.	54,7	37,9	4,4	1,4	93/6
Stát by měl v získávání vysokoškolského vzdělání finančně pomáhat jen těm, kteří to opravdu potřebují.	29,4	45,2	16,8	4,7	75/21
Stát by měl zajistit bezplatné vysokoškolské vzdělání všem, kteří o něj projeví zájem.	32,8	32,9	25,2	5,5	66/31
Školné na vysokých školách s možností půjčky by umožnilo studovat většímu počtu mladých lidí, kteří o studium stojí.	17,6	47,5	16,5	7,9	65/24
Na soukromé vysoké školy se většinou hlásí ti, kteří nebyli přijati na státní vysoké školy.	16,6	41,0	15,8	3,3	58/19
Přijímací zkoušky na vysoké školy umožňují vybírat uchazeče skutečně podle toho, jaké mají předpoklady pro studium.	12,3	43,9	26,2	6,9	56/33
Stát by měl přispívat na vzdělání studentům soukromých vysokých škol stejně jako v případě státních vysokých škol.	16,9	32,4	27,0	13,7	49/41
Studium na vysoké škole by nemělo být úplně zadarmo.	14,4	34,6	31,4	13,6	49/45
Bez známostí a protekce se mladý člověk u nás na vysokou školu nedostane.	10,8	31,2	35,0	10,7	42/46
Přijímací zkoušky na vysoké školy by se měly zrušit.	10,0	17,2	34,7	28,2	27/63

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „neví“.